

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 26. Impedimenta dirimentia in communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

CAPUT XXVII.

Impedimentum erroris, & conditionis.

ingrediendæ voto obstrinxit, illius exsolvendi impedimentum, per matrimonium, voluntariè affumit, ut probat Augustinus episcopus. 70. ad Bonifacium Comitem. Unde Apollotus 1. Timoth. 5. viduas, post fidem Deo datam, nubere volentes, dicit habere damnationem: quia primam fidem irritam fecerunt.

202 Tertium est impedimentum *sponsalium*. Quo (jure naturali) quilibet prohibetur fidem alteri danti infringere, nisi persona, cui data est, voluntariè cedat juri suo, vel jussu alia subit causâ contraveniendi.

203 Quartum impedimentum est *temporis feriatæ*, id est intra quod Ecclesia prohibet matrimonia solemnia. Circa quod notanda sunt verba Tridentini sess. 24. de reform. c. 10. *ab Adventu Domini nostri Jesu Christi usque in diem Epiphaniæ; & à feria 4. Cinerum usque in octavam Paschæ inclusivè, antiquas solemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus observari S. Synodus præcipit.* Ubi quia solum mentio fit *solemnium nuptiarum*, plerique Doctores censent, his diebus absolvi non prohiberi nuptias, sed solemnnes duntaxat, id est cum solemnî benedictione, solemnique sponsæ ad ædes sponsi traductione, cum pompa, choris, canticis, &c. Ita Glossa in cap. *Capellanus* de feriis, Paludanus, Cajetanus, Sylvester, Navarrus, Sanchez, Coninck, Bonacina. Sed hic bene monet sequendam hac in re locorum consuetudinem.

CAPUT XXVI.

Impedimenta dirimentia in communi.

204 Sunt quatuordecim hæcæ verbis comprehensa.

Error, conditio, votum, cognatio, crimen, Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas, Si sit affinis, si foris coire nequibus.

Duo sequentia Tridentinum jure novo adjecit:

Si Parochi & displicitis desit præsentia testis, Raptus sit mulier, nec loco reddita tunc. Hæc faciendæ videntur connubia, facta retrahant.

205 Præter allata impedimenta (à Concilio Tridentino statuta) nulla alia sunt, etiam in Gallia, quæ Matrimonii Sacramentum, vel etiam contractum, invalidum reddant coram Deo, vel Tribunali Ecclesiastico; sed ad summum civiliter, coram Judice Civili, quatenus ex ipso non conceditur civilis actio, nec civilis oritur obligatio, neque civilia illa jura præterendi possunt, uti cap. 9. dictum est.

206 An verò (præscindendo à questione de facto) Principes sæculares inducere possint nova impedimenta, matrimonii contractum irritantia? Respondo id posse quoad effectus civiles, juxta dicta ibidem. Quoad substantiam & firmitatem contractus coram Deo, id posse negat Zypæus, & est sententia communior inter Doctores, ex quo matrimonium est Sacramentum (tametsi secus sentiant Petrus & Dominicus Soto, Ruardus Tappæus, Albertus Pighius, Petrus de Marca, Layman, Gonet, D. Gerbais, Joannes Baptista du Hamel, &c.) sive potestas illa Principibus sublatâ fuerit Evangelicâ lege, dum matrimonii contractum nobilitavit Sacramenti dignitate: sive Ecclesiasticâ lege, declarante causas matrimoniales ad Judices Ecclesiasticos pertinere; in omnibus proinde Christi fidelibus ab Ecclesiæ Constitutionibus pendere. Quod totus Christianus Orbis adeo credit, ut circa hoc omnes passim Christiani Principes & Magistratus tanti ponderis potestatem (exceptis solum effectibus civilibus à multis sæculis Ecclesiæ reliquerint.

207 Triplex est error, personæ, qualitatis, & conditionis. *Error personæ*, est quando quis existimans se contrahere cum una persona, v. g. cum Rachele, contrahit cum alia, v. g. Jacob cum Lia. *Error qualitatis*, sive accidentium personæ, est quando quis existimans se contrahere cum divite, nobili, formosa, virgine, reverâ contrahit cum inope, ignobili, deformi, corrupta. *Error conditionis*, est quando quis existimans se contrahere cum persona libera, contrahit cum serva, id est cum mancipio. Neque enim *servi* nomine hic veniunt famuli & ancillæ nosstrates, suas operas & obsequia aliis elocantes.

Error itaque matrimonium dirimens, non est error qualitatis, sed error personæ, vel conditionis. Quod enim *qualitatis error* matrimonium non dirimat, ratio est, quia matrimonii contractus versatur circa personas, non circa personarum qualitates; eoque errore non obstanti, adeit verus & absolutus consensus circa personam præsentem.

Nec refert, quod Titius in eam non consentiret, si sciret esse corruptam, pauperem, iracundam, &c. Hoc enim non tollit absolutum hic & nunc consentium in personam præsentem; sed tantum tolleret, posita illâ conditione, id est scientiâ qualitatis.

Duo tamen casus excipiendi sunt. Primus est, quando quis explicitè vel implicitè intendit non contrahere, si talis qualitas non inest personæ, cum quâ contrahit. Quia non subsistente conditione, mente vel exteriori significatione apposita contractui, contractus non subsistit.

Dixi *explicitè vel implicitè*. Parum enim refert, quod ejusmodi conditio explicitè adjecta censetur. Unde Doctores Salmanticenses apud Basilium Pontium rectè censuerunt, nullum fuisse matrimonium puellæ, quæ frequenter declaraverat se malle mori, quam matrimonium inire cum aliquo ex sanguine Judæorum oriundo. Et postea, sponso protestante se non descendere ex sanguine Judæorum, ipsum duxerat. Quo errore postea deprehensa, reclamavit puella, & matrimonium judicatum est nullum.

Secundus casus est, dum error qualitatis transit in errorem personæ. Quod contingit quotiescumque qualitas, circa quam erratur, determinat certam aliquam personam, distinctam ab ea quæ præsens est, ut dum quis intendens contrahere cum filia Titii, Provincia Præsidis v. g., contrahit cum ea quæ se dicit filiam ipsius, cum non sit. Tunc enim non consentit in personam præsentem, sed in aliam, ab ipsâ divertam. Ita Navarrus, Sanchez, Bonacina, &c.

Quod autem *error personæ* matrimonium dirimat, est de jure naturæ, & habetur 29. q. 1. per totam. Quia qui circa personam præsentem errat, in eam non consentit, imò de ea ne cogitat quidem, uti patet in Jacob, primitus non consentiente in Liam, sed in Rachelem. Consensus verò in personam est de essentia matrimonii.

Nec refert quod Titius, per errorem contrahens cum Caja, putans esse Titiam, sic animo affectus sit, ut si sciret esse Cajam, cum ea nihilominus contraheret. Quia ex hoc non probatur velle hic & nunc contrahere cum Caja, sed id voluit, si sciret, &c. Si tamen vellet ipso actu contrahere cum persona præsentem, quæcumque illa sit, validum hæud dubiè foret matrimonium, ob sufficientem consentiam.